

Tytuł: **Za duży na bajki**

Grupa wiekowa: 12+

Słowa kluczowe: gry komputerowe, pasja, sport elektroniczny, zainteresowania, rodzina, pamiątki rodzinne, choroba, tęsknota, przyjaźń, równowaga cyfrowa, aktywność fizyczna, kłamstwo

Wiadomostka: Pierwsze turnieje gier wideo odbywały się już w latach 70. i 80. XX wieku.

Różniły się jednak od dzisiejszych rozgrywek e-sportowych, które obecnego kształtu zaczęły nabierać w drugiej połowie lat 90. Popularnością cieszyły się wtedy: „Quake”, „StarCraft” i „Counter-Strike”, które opierały się na rywalizacji przez internet.

Proponowane tematy do rozmowy/omówienia:

- Nasze pasje w świecie offline i online.
- Dlaczego warto dbać o więzi międzypokoleniowe?
- Niszcząca siła kłamstwa.

Powiązanie z podstawą programową:

Język polski, klasy IV–VI

1. Kształcenie literackie i kulturowe.

Uczeń/uczennica:

- określa tematykę i problematykę utworu;
- wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne i elementy wiedzy o kulturze;
- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach;
- wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera.

2. Odbiór tekstów kultury.

Uczeń/uczennica:

- rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych;
- wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego (scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska, muzyka); wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (filmu, programu informacyjnego, programu rozrywkowego);
- odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia;
- świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży.

Język polski, klasy VII–VIII

1. Kształcenie literackie i kulturowe – odbiór tekstów kultury.

Uczeń/uczennica:

- określa wartości estetyczne poznawanych tekstów kultury;
- znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych.

Wychowanie do życia w rodzinie, klasy IV–VIII

1. Rodzina.

Uczeń/uczennica:

- rozumie, jakie miejsce zajmuje rodzina w społeczeństwie;
- rozpoznaje typy struktury rodziny, takie jak: rodzina wielopokoleniowa, rodzina pełna, rodzina niepełna, rodzina zrekonstruowana (patchworkowa);
- wyjaśnia miejsce dziecka w rodzinie i jej rolę w jego życiu: w fazie prenatalnej, podczas narodzin, w fazie niemowlęcej, wczesnodziecięcej, przedpokwitaniowej, dojrzewania, młodości, wieku średniego, wieku późnego;
- potrafi komunikować swoje uczucia i budować prawidłowe relacje rodzinne;
- wie, jak okazać szacunek rodzeństwu, rodzicom i dziadkom oraz docenić ich wkład w życie rodzinne; potrafi wymienić, za co i w jaki sposób można wyrazić im wdzięczność;
- rozumie, na czym polega odpowiedzialność wszystkich członków za atmosferę panującą w rodzinie; wie, jak komunikować uczucia, wyrażać pamięć, składać życzenia z okazji ważnych rocznic rodzinnych, imienin, urodzin, Dni Matki, Ojca, Babci i Dziadka, być uprzejmym i uczynnym każdego dnia;
- zna i rozumie funkcje rodziny, takie jak np. prokreacyjna, opiekuńcza, wychowawcza, oraz ich znaczenie na poszczególnych etapach rozwoju człowieka;
- wyjaśnia, czego dotyczy i w czym przejawia się rodzinne wychowanie do miłości, prawdy, uczciwości, wychowanie patriotyczne, religijne, moralne;
- przyswaja wartości i tradycje ważne w rodzinie, w tym wspólne świętowanie, organizację i przeżywanie wolnego czasu;
- zauważa i docenia formacyjną rolę rodziny: w zakresie przekazywania wiedzy (o życiu, człowieku, świecie, relacjach międzyludzkich), kształtowania postaw, ćwiczenia umiejętności, tworzenia hierarchii wartości, uczenia norm i zgodnych z nimi zachowań.

2. Dojrzewanie.

Uczeń/uczennica:

- rozpoznaje zmiany fizyczne i psychiczne; zauważa i akceptuje zróżnicowane, indywidualne tempo rozwoju;
- zna kryteria dojrzałości biologicznej, psychicznej i społecznej;
- wskazuje różnice w rozwoju psychoseksualnym dziewcząt i chłopców;
- omawia problemy wieku młodzieńczego i sposoby radzenia sobie z nimi;
- rozumie, jak budowane są relacje międzyosobowe, wyjaśnia ich znaczenie w rozwoju społeczno-emocjonalnym; potrafi przedstawić istotę: koleżeństwa i przyjaźni, sympatii młodzieńczych, pierwszych fascynacji, zakochania, miłości; zwraca uwagę na potrzebę i wartość wzajemnego szacunku, udzielania pomocy, empatii i współpracy;
- uczestniczy w podziale obowiązków; korzysta z pomocy innych i sam/sama jej udziela; potrafi dzielić czas pomiędzy pracę i rekreację; wie, jak tworzyć atmosferę świętowania;
- przedstawia rolę autorytetów w życiu człowieka, wymienia osoby uznane za autorytety przez innych i siebie.

3. Postawy.

Uczeń/uczennica:

- rozumie zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej i jej znaczenie w relacjach interpersonalnych; przyjmuje odpowiedzialność za manifestowane reakcje, wypowiedziane i pisane słowa;
- kształtuje i wyraża postawy asertywne, gdy nie może lub nie powinien / nie powinna czegoś wykonać, stara się odmawiać tak, by nie ranić drugiego człowieka;
- świadomie i odpowiedzialnie korzysta ze środków społecznego przekazu, w tym z internetu, dokonując wyboru określonych treści i limitując czas im poświęcany;
- jest odpowiedzialny/odpowiedzialna za własny rozwój i samowychowanie.

Edukacja dla bezpieczeństwa, klasy IV-VIII

1. Edukacja zdrowotna. Zdrowie w wymiarze indywidualnym oraz zbiorowym.

Uczeń/uczennica:

- wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym; wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie;
- wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne) i mu zagrażają oraz wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków; odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ, od takich, na które nie może;

- omawia krótkoterminowe i długoterminowe konsekwencje zachowań sprzyjających (prozdrowotnych) i zagrażających zdrowiu;
- dobiera i demonstruje umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie);
- ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem, ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia;
- ustala, co sam/sama może zrobić, aby tworzyć warunki środowiskowe i społeczne, które są korzystne dla zdrowia (ochrona środowiska przyrodniczego, wsparcie społeczne, komunikacja interpersonalna, współpraca osób, instytucji i organizacji na rzecz zdrowia itp.).

Propozycja zadania dla dzieci/uczniów

Dziadek Waldka mówi o trzech rodzajach kłamstw:

- ze strachu,
- z głupoty, braku zrozumienia sytuacji,
- z miłości (to kłamstwo najbardziej boli tego, kto kłamie).

Stwórz 3 schematy analizujące kłamstwo: mamy Waldka (nie mówi synowi i swojemu ojcu o chorobie), Staszka (nie mówi Waldkowi o swoich uczuciach wobec Delfiny), Waldka (nie wysłał zgłoszeń na turniej gamingowy), wpisując w nie sytuację, która została przedstawiona w filmie, a w drugiej części schematu alternatywną sytuację, w której bohaterowie nie posłużyli się kłamstwem. Po wykonaniu zadania odpowiedz na pytanie: dlaczego nie warto kłamać?

Bibliografia/netografia dla nauczycieli i rodziców

Agnieszka Dąbrowska, „Za duży na bajki”, fragment audiobooka – 58 minut, YouTube, 14.03.2022, <https://www.youtube.com/watch?v=vsDScDXT4lk>.

Iwona Wanda Grygiel, „Moje dziecko kłamie! Dowiedz się, dlaczego to robi i jak temu przeciwdziałać”, Librus, 8.05.2019, <https://portal.librus.pl/rodzina/artykuly/ moje-dziecko-klamie-dowiedz-sie-dlaczego-to-robi-i-jak-temu-przeciwdzialac>.